



Icke-joniserande strålning m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas sammanlagt 16 motionsyrkanden om icke-joniserande strålning m.m. från allmänna motionstiden 2002. Yrkandena berör bl.a. eventuella hälsorisker förenade med de högfrekventa fält som alstras vid användning av mobiltelefoner, strålningsförhållandena kring basstationer och forskningsfrågor. I januari 2002 behandlade utskottet ett antal liknande motionsyrkanden (bet. 2001/02:MJU11). Utskottet föreslår att samtliga yrkanden lämnas utan riksdagens vidare åtgärd. Som grund härför hänvisar utskottet till bl.a. att den omfattande internationella och nationella forskning som pågår inte har visat att exponering för högfrekventa fält från mobiltelefoner eller deras basstationer orsakar några negativa hälsoeffekter. Utskottet konstaterar vidare att dessa frågor även i fortsättningen kommer att ägnas stor uppmärksamhet.

I betänkandet finns 3 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Strålning från mobiltelefoner m.m.	5
Forskningsfrågor.....	8
Reservationer.....	10
1. Varningstext på mobiltelefoner (punkt 1).....	10
2. Sänkning av gränsvärden (punkt 4)	10
3. Forskning m.m. (punkt 6).....	11
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	12
Motioner från allmänna motionstiden.....	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Varningstext på mobiltelefoner

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:MJ312 yrkande 4, 2002/03:MJ375 yrkande 6 och 2002/03:419 yrkande 4.

Reservation 1 (v, mp)

2. Rekommendationer för barn och ungdom m.m.

Riksdagen avslår motion 2002/03:MJ375 yrkandena 2 och 7.

3. Försiktighetsprincipen

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:258 och 2002/03:375 yrkande 1.

4. Sänkning av gränsvärden

Riksdagen avslår motion 2002/03:MJ375 yrkande 9.

Reservation 2 (mp)

5. Offentliggörande och tillsyn m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:312 yrkandena 1 och 2 samt 2002/03:375 yrkande 3.

6. Forskning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:MJ312 yrkande 3, 2002/03:375 yrkandena 4 och 8, 2002/03:MJ419 yrkande 3 och 2002/03:MJ434.

Reservation 3 (v)

Stockholm den 6 februari 2003

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Lennart Fremling (fp), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Kjell-Erik Karlsson (v), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Nilsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Anita Brodén (fp) och Gunnar Goude (mp).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

I mars 1999 beslutade riksdagen att bl.a. införa det nationella miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö (prop. 1997/98:145, bet. 1998/99: MJU6, rskr. 1998/99:183). Detta miljö kvalitetsmål innebär bl.a. att människors hälsa och den biologiska mångfalden skall skyddas mot skadliga effekter av strålning i den yttre miljön. I enlighet med de riktlinjer som därvid antogs beslutade riksdagen i november 2001 om ett antal delmål för miljö kvalitetsmålet (prop. 2000/01:130, bet. 2001/02: MJU3, rskr. 2001/02:36). Som delmål angavs bl.a. att riskerna med elektromagnetiska fält kontinuerligt skall kartläggas och nödvändiga åtgärder vidtas i takt med att sådana eventuella risker identifieras. Regeringen bedömde därvid att kunskapsläget om elektromagnetiska fält bör förbättras genom forskning för att få underlag till nödvändiga insatser. Utskottet har därutöver vid flera tillfällen behandlat motioner från allmänna motionstiden med anknytning till icke-joniserande strålning. Så skedde senast i januari 2002 (bet. 2001/02: MJU11). I samband därmed höll utskottet utfrågning med representanter för Statens strålskyddsinstitut (SSI) om hälsorisker vid användning av mobiltelefoner, gränsvärden m.m.

Utskottets överväganden

Strålning från mobiltelefoner m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker 11 motionsyrkanden (fp, v, kd, mp) med bl.a. krav på varningstext på mobiltelefoner, tillämpning av försiktighetsprincipen och gränsvärden för strålning med hänvisning till att den omfattande internationella och nationella forskning som pågår inte har visat att exponering för högfrekventa fält från mobiltelefoner eller deras basstationer orsakar några negativa hälsoeffekter samt till den stora uppmärksamhet som ägnas åt frågorna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid de tidigare behandlingarna av motioner på området konstaterat att det pågår ett omfattande internationellt och nationellt arbete med att kartlägga eventuella hälsorisker till följd av kraftledning, mobiltelefoner samt radio- och radarsändare. Utskottet har därvid betonat vikten av fortsatt forskning inom dessa områden, inte minst mot bakgrund av den oro som finns bland allmänheten. I SSI:s rapport Exponering för radiofrekventa fält och mobiltelefoni (SSI rapport 2001:9) ges en översikt över allmänhetens exponering för radiofrekventa fält, med tonvikt på den exponering som härrör från mobiltelefonisystem. Mätningar av exponeringen för radiofrekventa fält mellan 30 och 2000 MHz har genomförts på 31 platser i Sverige: storstad, mindre stad och landsbygd. Mätningarna har visat att exponeringsnivåerna varierade starkt mellan de olika platserna, med högsta värden i storstad utomhus och i närheten av radio/TV-master. Som mest uppgick de uppmätta värdena till 3 mW/m², dvs. under en tusendel av de rekommendationer som utarbetats av det internationella expertorganet International Commission on Non-Ionising Radiation Protection (ICNIRP). Dominerande bidrag till denna exponering kom från basstationer för mobiltelefoni och från TV-sändningar. I rapporten konstateras vidare att exponeringen vid egen användning av mobiltelefoner i vissa situationer kan uppgå till värden som visserligen ligger under men i närheten av ICNIRP:s rekommendationer. Den reella exponeringen är dock ofta betydligt lägre på grund av olika faktorer som telefonutförande och hur man håller telefonen. Statistik från Stockholmsområdet indikerar att olika former av nedreglering av mobiltelefoners uteffekt i medelvärde kan reducera exponeringen med cirka fyra femtedelar. Trådlösa telefoner och annan mobilutrustning som PC-modem eller Bluetooth ger generellt lägre exponeringsnivåer.

Det är mot denna bakgrund som utskottet konstaterar att det inom SSI inte pågår något arbete med att införa något märkningssystem för mobiltelefoner, vilket efterfrågas i motionerna MJ312 (fp) yrkande 4, MJ375 (mp) yrkande 6

och MJ419 (v) yrkande 4. Myndigheten gör nämligen bedömningen att påståenden om negativa biologiska konsekvenser inte har något vetenskapligt stöd. För att ange varningstext måste enligt SSI biologiska konsekvenser och hälsorisker kunna specificeras, och det är med den kunskap som finns i dag inte möjligt. I sammanhanget bör emellertid påpekas att TCO har ett regelsystem för frivillig provning och märkning som man rekommenderar sina medlemmar att ta hänsyn till vid inköp. Dessa rekommendationer avser inte enbart strålning och SAR-värden utan också t.ex. flamskyddsmedel, användarhänsyn och återvinningshänsyn. Med det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena.

I motionerna MJ258 (kd) och MJ375 (mp) yrkande 1 föreslås att försiktighetsprincipen bör gälla vid tillämpningen av gränsvärden och rekommendationer. Dessutom föreslås i motion MJ375 (mp) yrkandena 2 och 7 att rekommendationer bör utarbetas för användning av mobiltelefoner i vissa situationer och för vissa målgrupper. Med anledning härav vill utskottet redovisa följande uppgifter.

De internationella riktlinjer som har tagits fram av ICNIRP är baserade på en noggrann analys av all vetenskaplig litteratur (både värmerelaterade och icke-värmerelaterade effekter) och erbjuder med stora säkerhetsmarginaler skydd mot alla identifierade faror med RF-energi. Exponeringsnivåerna från mobiltelefonen för en användare är betydligt högre än från en basstation men ligger under internationella riktlinjer. För elektromagnetiska fält mellan 100 kHz och 10 GHz kan helkroppsexponering för elektromagnetiska fält som leder till en ökad kroppstemperatur av mer än 1 °C innebära en risk för olika effekter som bl.a. beteendeförändringar. Denna exponering motsvarar ett SAR-värde (Specific Absorption Rate, gränsvärde för strålningsdos som anger hur mycket energi som tas upp per kg kroppsvävnad) på ca 4 W/kg för hela kroppen. Vid lokal exponering i huvudet över 100 W/kg har man påvisat linsgrumlingar (grå starr) i ögonen på försöksdjur. Dessa etablerade effekter utgör grunden för ICNIRP:s rekommendationer för radiofrekventa fält. (För fält i andra frekvensområden finns motsvarande bedömningar.) Ett antal studier som har undersökt möjligheten av effekter på lägre nivåer (under sådana nivåer som åstadkommer dessa termiska effekter) har också utvärderats av ICNIRP, men bedömningen var att resultaten från dessa för närvarande inte kan utgöra en bas för ICNIRP:s rekommendationer.

För det aktuella frekvensområdet (30–2000 MHz) gäller enligt ICNIRP:s rekommendationer följande gränser för exponering uttryckt i SAR:

	<i>Yrkesmässig exponering</i>	<i>Allmänhetens exponering</i>
<i>Helkropp</i>	0,4 W/kg	0,08 W/kg
<i>Bål, huvud</i>	10 W/kg	2 W/kg
<i>Extremiteter</i>	20 W/kg	4 W/kg

Dessa värden utgör medelvärden över varje 10 g massa, och över varje sex-minutersperiod. Studier har visat att en exponering av 2 W/kg i huvudregionen kan leda till en temperaturhöjning på ca 0,1 °C.

De riktlinjer för allmänhetens exponering som föreslagits av ICNIRP har antagits av EU. Därigenom har EU uppmanat alla medlemsländer att utfärda rekommendationer i enlighet med dessa. SSI har nyligen utarbetat rekommendationer i form av allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (SSI FS 2002:3). De rekommendationer som utfärdats inom EU och SSI:s allmänna råd behandlar strålning hos allmänheten. Den yrkesmässiga exponeringen regleras i Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 1987:2. Denna är emellertid ännu ej anpassad till ICNIRP:s rekommendationer.

Inom WHO bedrivs det s.k. EMF-projektet (Electro Magnetic Fields). Aktuella slutsatser från EMF-projektet innebär sammanfattningsvis följande. Ingen av de granskningar som nyligen utförts har kommit till den slutsatsen att exponering för de radiofrekventa fälten från mobiltelefoner eller deras basstationer orsakar några negativa hälsoeffekter. Det finns dock kunskapsluckor som identifierats för framtida forskning så att man skall kunna göra bättre hälsoriskbedömningar. Det kommer att ta ytterligare tid i anspråk att slutföra, utvärdera och offentliggöra de slutgiltiga resultaten angående eventuella hälsorisker. Under tiden har WHO publicerat ett antal faktablad om strålning som finns på dess hemsida. Projektet beräknas vara slutfört år 2005 med uppdatering av två kriterier, ett från år 1987 om lågfrekventa fält och ett från år 1993 om radiofrekventa fält. Att projektet avslutas innebär enligt vad utskottet erfarit emellertid inte att forskningen om eventuella hälsoeffekter därmed skulle vara avslutad.

Rådet för arbetslivsforskning (RALF, numera Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, FAS) har på regeringens uppdrag studerat frågor med anknytning till icke-joniserande strålning från olika apparater. Den 30 november 2000 redovisade rådet en forskningsöversikt och utvärdering av såväl svenska som internationella forskningsresultat inom området elkänslighet och hälsorisker av elektriska och magnetiska fält. Rådet konstaterar bl.a. följande. Vad gäller mobiltelefoni kan den egna användningen av en telefon i värsta fall, dvs. vid dåliga mottagnings- och sändningsförhållanden, innebära radiofrekventa fält som leder till att exponeringen ligger strax under de grundrestriktioner som ICNIRP och EU rekommenderar. Den normala exponeringen för allmänheten från andra källor (basstationer, radio- och TV-utsändning, andras användning av en mobiltelefon i närheten m.m.) är i jämförelse med detta försumbar. Den samlade bedömningen av hälsoeffekter vid mobil telekommunikation, baserad på dagens kunskap, är att vetenskapligt stöd saknas för förekomst av ökad risk för ohälsa vid användning av mobiltelefon. Denna eller liknande slutsatser dras av i princip alla internationella utredningar och mötesreferat som arbetsgruppen har tagit del av. Under år 2001 har det därutöver gjorts ett flertal utredningar bl.a. i Nederländerna, Frankrike, Tyskland, Nya Zeeland och av EU:s vetenskapsråd. Dessutom har SSI under år 2002

även inrättat ett internationellt vetenskapligt råd som kommer att rapportera till SSI en gång om året. I SSI:s rapport 2002:16, Epidemiologiska studier över mobiltelefoner och risken för cancer – en översikt, anges att det för närvarande inte finns belägg för att mobiltelefoner utgör en risk för cancer samt att pågående studier bör ge ytterligare data om eventuella karcinogena (cancerframkallande) effekter från långvarig användning av mobiltelefoner.

Det anförda innebär enligt utskottet att kravet på att försiktighetsprincipen skall tillämpas är väl tillgodosett. Det är därför inte erforderligt med några åtgärder med anledning av kraven i motionerna MJ258 (kd) samt MJ375 (mp) yrkandena 1, 2 och 7. Motionerna avstyrks. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet jämväl motion MJ375 (mp) yrkande 9 med yrkande om att nuvarande gränsvärden bör sänkas.

När det gäller motionerna MJ312 (fp) yrkandena 1 och 2 om krav på offentliggörande av strålningsvärdena för varje mobiltelefonmodell och om lagstiftad tillsyn av mobiltelefonernas strålningsvärde samt MJ375 (mp) yrkande 3 om offentliggörande av SAR-värdena för mobiltelefoner vill utskottet anföra följande: SSI:s rapport om SAR och utstrålad effekt från 21 mobiltelefoner på marknaden (SSI Rapport 2002:1) syftar bl.a. till att klargöra om utstrålad effekt kan kombineras med uppgifter om SAR för att beskriva telefonernas prestanda. De högsta uppmätta SAR-värdena varierade enligt rapporten mellan 0,49 W/kg och 1,7 W/kg för mätobjekten. Medelvärdet låg på 0,78 W/kg. SAR-värdet för alla telefoner låg under gränsvärdet på 2 W/kg. Det finns i dag också ett frivilligt åtagande från mobiltelefonföretagarnas sida att presentera aktuella SAR-värden på telefonerna. Sådana värden finns också publicerade på SSI:s hemsida. Det bör vidare påpekas att det på den tyska strålskyddsmyndighetens hemsida finns en lista på SAR-värden från olika mobiltelefoner. Enligt vad utskottet erfarit finns inom Regeringskansliet för närvarande inga planer på tvingande regler om offentliggörande. Utskottet avstyrker motionerna i behandlade delar i den mån de inte kan anses tillgodosedda med det anförda.

Forskningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker fem motionsyrkanden (s, fp, v, mp) om satsning på olika forskningsinriktningar med hänvisning till tidigare riksdagsbeslut.

Utskottets ställningstagande

I motionerna MJ375 (mp) yrkandena 4 och 8 samt MJ312 (fp) yrkande 3 föreslås bl.a. att forskningen om radiofrekventa fält och gränsvärdena bör öka. Vidare framhålls i motion MJ419 (v) ett behov av en nationell studie av den forskning som utförts på området. Motion MJ434 (s) tar upp frågan om forskning om elöverkänslighet.

Forskningspolitiken behandlas numera en gång per mandatperiod. Enligt regeringen kommer en forskningspolitisk proposition för innevarande mandatperiod att presenteras under hösten 2004. I proposition 2000/01:3, Forskning och förnyelse, har regeringen redovisat forskningspolitikens inriktning under åren 2001–2003. En utgångspunkt för forskningspolitiken är behovet av kraftsamling inom strategiska forskningsområden och stimulans till tvär- och mångvetenskaplig forskning. I propositionen angavs åtta prioriterade forskningsområden: bioteknik och bioteknik, informationsteknik och IT-forskning, materialvetenskap, humaniora och samhällsvetenskap, utbildningsvetenskap, konst, vårdvetenskap samt miljö och hållbar utveckling där forskning om strålning återfinns såväl inom avsnitten om folkhälsa som inom miljöforskning. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2000/01:UbU6, rskr. 2000/01:98). När det gäller frågor om tillämpad forskning konstaterar utskottet att riksdagen i tidigare ställningstaganden har framhållit att man bör avstå från att göra uttalanden om enstaka forskningsområden fristående från behandlingen av regeringens forskningspropositioner. Det får dessutom anses vara en uppgift för berörda forskningsråd att inom ramen för olika forskningsprogram fördela medel till olika forskningsprojekt (se bl.a. bet. 1999/2000:TU9, rskr. 1999/2000:256 och bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86–87). Riksdagen har dessutom i samband med behandlingen av regeringens proposition om miljömålets delmål och åtgärdsstrategier (bet. 2001/02:MJU3, rskr. 2001/02:36) beslutat att, i enlighet med regeringens förslag, delmålen bl.a. skall följas upp genom sammanställningar av de nationella och internationella forskningsresultaten, däribland den ovan nämnda rapporten från RALF (Elkänslighet och hälsorisker av elektromagnetiska fält). Regeringen har i riksdagen dessutom anfört att en grundläggande princip i det svenska forskningssystemet är att regeringen inte förmedlar forskningsmedel till enskilda forskare. Ansvarsfördelningen mellan regering, riksdag och myndigheter är sådan att regering och riksdag fattar de övergripande forskningspolitiska besluten medan universitet, högskolor, forskningsråd och andra organisationer med sakkunskap beslutar om den närmare medelsfördelningen och verksamheten. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) har i samband med omorganisationen av de forskningsfinansierade myndigheterna tagit över ansvaret för frågor som rör forskning om elöverkänslighet. Rådet är i dag, vid sidan av universitet och högskolor och Arbetslivsinstitutet, den huvudsakliga finansiären av sådan forskning i Sverige (svar på fråga 2001/02:76 om forskning om elöverkänslighet). De motioner som behandlar forskningen inom området för elektromagnetiska fält m.m., dvs. motionerna MJ312 (fp) yrkande 3, MJ375 (mp) yrkandena 4 och 8 samt MJ434 (s), bör mot bakgrund härav inte föranleda något riksdagsuttalande. Utskottet avstyrker motionerna i berörda delar. När det gäller motion MJ419 (v) yrkande 3 vill utskottet utöver det anförda hänvisa till den översikt över utförda epidemiologiska studier som utskottet redogjort för ovan (SSI Rapport 2002:16). Också detta motionsyrkande avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Varningstext på mobiltelefoner (punkt 1)

av Kjell-Erik Karlsson (v) och Gunnar Goude (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:MJ375 yrkande 6 och 2002/03:MJ419 yrkande 4 samt avslår motion 2002/03:MJ312 yrkande 4.

Ställningstagande

Allt fler använder mobiltelefon, inte minst barn och unga, såväl i arbetet som i hemmet. Människor talar dessutom allt längre tid i telefon och överskrider de två minuter som ligger till grund för gränsvärdena. De s.k. SAR-värdena ökar också i samhället genom ett ständigt ökande antal mobiltelefonabonnemang. Därför är det befogat med försiktighet vid användning, och en varningstext på mobiltelefonerna skulle kunna medverka till att SAR-värdena minskar och att framför allt barn och ungdomar inte ökar sin användning. Dessutom har forskare i Lund, genom experiment på möss, visat att mobiltelefonstrålning kan passera blodhjärnbarriären, vilket får anses som anmärkningsvärt. Den tredje generationens mobiltelefoner är ytterligare ett utforskat område, vilket kräver att försiktighetsprincipen tillämpas. Vi anser därför att Sverige bör införa varningstext på mobiltelefoner om hälsorisker vid alltför flitigt användande. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Sänkning av gränsvärden (punkt 4)

av Gunnar Goude (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:MJ375 yrkande 9.

Ställningstagande

I USA kommer SAR-värdena inom en snar framtid att göras officiella. Detta genombrott ökar kraven på de svenska mobiltelefonföretagen att följa efter. Det reser också krav på att mätningen av SAR-värdena görs på ett mer vetenskapligt acceptabelt sätt, också med hänsyn tagen till att människor talar mycket längre i telefon än de två minuter gränsvärdena utgår ifrån. I Sverige har vi antagit gränsvärdet 2 W/kg i en massa på 10 g. I USA har man lagt sig på betydligt lägre värde, vilket även Sverige bör göra med tanke på framtids-effekter och försiktighetsprincipen. Ett gränsvärde på 0,8 W/kg är ett förnuftigare värde, vilket också TCO går ut med i sin kvalitets- och miljömärkning. Vad som anförts bör ges regeringen till känna.

3. Forskning m.m. (punkt 6)

av Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:MJ419 yrkande 3 samt avslår motionerna 2002/03:MJ312 yrkande 3, 2002/03:MJ375 yrkandena 4 och 8 och 2002/03:MJ434.

Ställningstagande

Forskarna är inte eniga om tillförlitligheten i olika forskningsresultat. Flertalet av de granskningar av studier som kunnat påvisa ett samband mellan elektromagnetisk strålning och ohälsa har dessutom gjorts av personer som har anknytning till telefonioperatörer och producenter. Det är oroande att forskningen presenteras på ett sådant sätt att enskilda forskare kommer att ställas mot varandra. I stället bör alla befintliga forskningsresultat sammanställas för att redovisa en helhetsbild av forskningsläget. Jag anser att det bör genomföras en heltäckande nationell studie och sammanställning av den forskning som hittills utförts på området, med uppdrag att återkomma till riksdagen med konkreta förslag till eventuella åtgärder. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden

2002/03: MJ258 av Chatrine Pålsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att försiktighetsprincipen skall gälla vid tillämpningen av rekommenderade gränsvärden för elektromagnetiska fält.

2002/03: MJ312 av Eva Flyborg (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om krav på offentliggörande av strålningsvärdena för varje mobiltelefonmodell från tillverkarna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av lagstiftad tillsyn av mobiltelefonernas strålningsvärde.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av snabb forskning kring nivåerna av gränsvärdena.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om varningstext på mobiltelefoner.

2002/03: MJ375 av Barbro Feltzing m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att försiktighetsprincipen skall gälla vid exponering av elektromagnetiska fält.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en rekommendation för barn och ungdom vid användning av mobiltelefon.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att SAR-värden för mobiltelefoner görs officiella, enligt de rekommendationer som har utgetts och att detta anges i lag.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att forskningen på radiofrekventa fält bör ökas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en varningstext bör finnas på mobiltelefoner, som varnar för alltför flitigt användande.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en rekommendation utfärdas angående användning av mobiltelefon i bilar.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att forskning om interaktion mellan elektriska fält i luftrummet påbörjas.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en sänkning av nuvarande SAR-gränsvärde på 2,0 W/kg till 0,8 W/kg.

2002/03: MJ419 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör genomföras en nationell studie och sammanställning av den forskning som hitintills utförts inom området elektromagnetisk strålning och ohälsa och att regeringen bör återkomma till riksdagen med eventuella åtgärder till följd av sammanställningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alla mobiltelefoner bör förses med varningstext om hälsorisker.

2002/03: MJ434 av Birgitta Ahlqvist och Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om elöverkänslighet.